

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Δ/νση: Σαμάρρα 13
Τ.Κ.: 49 100, Κέρκυρα
ΤΗΛ: 26613-62279
Πλ.: Σ. Τιμοθεάτος
e-mail: dnsi_periv_xor_sched@pin.gov.gr

Κέρκυρα, 12/05/2022
Αριθ. Πρωτ. οικ 37791/15769

ΠΡΟΣ:

Δ/νση Διοίκησης
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων
email: gramsylorg@pin.gov.gr

ΚΟΙΝ.:

1. Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Χωροταξίας
2. Γενικό Δ/νση Υποδομών και Μεταφορών

ΘΕΜΑ: ΑΠΟΦΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ 2021-2027»

Α. Γενικά Στοιχεία

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) αφορά στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027», το οποίο σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση «μιας πιο πράσινης Ευρώπης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας» και αποτελεί το κύριο Τομεακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος ορίζεται το σύνολο της χώρας και στην παρούσα ΣΜΠΕ αναλύονται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που πρόκειται να προκύψουν από την υλοποίηση των προγραμματιζόμενων δράσεων του Προγράμματος στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Στρατηγικοί στόχοι του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» του ΥΠΕΝ είναι οι ακόλουθοι:

- Η προώθηση της ενεργειακής μετάβασης σε *καθαρές μορφές ενέργειας* και *χρήση ΑΠΕ* για *ελαχιστοποίηση των εκπομπών άνθρακα*,
- Η *προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή*, η *πρόληψη* και η *διαχείριση κινδύνων* εξαιτίας της,,
- Η *αστική αναζωογόνηση* και η *βιώσιμη αστική κινητικότητα*-μικροκινητικότητα,
- Η ικανοποίηση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στην *διαχείριση των στερεών αποβλήτων και υδάτων*, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της *κυκλικής οικονομίας*,,
- Η *διατήρηση της βιοποικιλότητας* και την *αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων*.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», ανέρχεται σε περίπου 3,6 δισεκατομμύρια ευρώ.

B. Περιεχόμενα του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027»

Το εξεταζόμενο Τομεακό Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε 7 Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) και 8 Ειδικούς Στόχους (ΕΔ), οι οποίοι είναι οι ακόλουθοι:

➤ **ΑΠ1 – Ενεργειακή απόδοση – Προώθηση ΑΠΕ – Ενεργειακές Υποδομές**

Προϋπολογισμός ΑΠ2: 1.213.715.921,57 €

Ειδικόί Στόχοι:

- **ΕΣi:** Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (RSO2.1) με Π/Υ 777.175.568,63 €
- **ΕΣii:** Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αιεφορίας που καθορίζονται σε αυτήν (RSO2.2) με Π/Υ 58.827.285,10 €
- **ΕΣiii:** Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων ενέργειας, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης εκτός του Διευρωπαϊκού Δικτύου Ενέργειας (ΔΕΔ-Ε) (RSO2.3) με Π/Υ 377.713.067,84 €

➤ **ΑΠ2 - Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**

Προϋπολογισμός ΑΠ2: 424.841.751,71 €

Ειδικός Στόχος:

- **ΕΣiv:** Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης των κινδύνων από καταστροφές και της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων (RSO2.4) με Π/Υ 424.841.751,71 €

➤ **ΑΠ3 - Αστική Αναζωογόνηση**

Προϋπολογισμός ΑΠ3: 403.609.145,71 €

Ειδικόί Στόχοι:

- **ΕΣvii:** Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων σε αστικές περιοχές, και μείωση κάθε μορφής ρύπανσης (RSO2.7) με Π/Υ 379.191.305,71 €
- **ΕΣviii:** Προώθηση μίας βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μία οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (RSO2.8) με Π/Υ 24.417.840,00 €

➤ **ΑΠ4 - Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων – Μετάβαση στη Κυκλική Οικονομία**

Προϋπολογισμός ΑΠ4: 795.534.202,00 €

Ειδικός Στόχος:

- **ΕΣvi:** Προαγωγή της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (RSO2.6) με Π/Υ 795.534.202,00 €

➤ **ΑΠ5 - Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων**

Προϋπολογισμός ΑΠ5: 640.948.589,41 €

Ειδικός Στόχος:

- ο **ΕΣν**: Προαγωγή της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (RSO2.5) με Π/Υ 640.948.589,41 €

➤ **ΑΠ6 - Προστασία της Βιοποικιλότητας**

Προϋπολογισμός ΑΠ6: 73.692.267,55 €

Ειδικός Στόχος:

- ο **ΕΣνii**: Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων σε αστικές περιοχές, και μείωση κάθε μορφής ρύπανσης (RSO2.7) 73.692.267,55 €

➤ **ΑΠ7 – Τεχνική Βοήθεια**

Προϋπολογισμός ΑΠ7: 54.504.265,00 €

Γ. Εναλλακτικά Σενάρια

Οι εναλλακτικές δυνατότητες εφαρμογής του Τομεακού Προγράμματος Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή για την περίοδο 2021-2027, οι οποίες εξετάζονται στην παρούσα ΣΜΠΕ είναι οι ακόλουθες:

- **Μηδενική λύση:** Μη υλοποίηση, ούτε του Τομεακού Προγράμματος «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή», ούτε του ΕΣΠΑ 2021-2027. Η μηδενική λύση μεταφράζεται σε απώλεια της ευκαιρίας πραγματοποίησης επενδύσεων σε περιβαλλοντικές υποδομές, με αποτέλεσμα οι υστερήσεις να παραμείνουν. Σε συνδυασμό με τη σταδιακή αύξηση των περιβαλλοντικών πιέσεων στους σχετικούς τομείς, η εξέλιξη του περιβάλλοντος με βάση το σενάριο μη-πραγματοποίησης του Προγράμματος προβάλλει ιδιαίτερα δυσοίωνα. Επομένως, χωρίς να εξετάζονται οι διάφορες κοινωνικο-οικονομικές παράμετροι ανάπτυξης της χώρας και οι γενικές και ειδικές κατευθύνσεις της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προγραμματική περίοδο 2021 – 2027, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, αποκλείεται το Σενάριο της Μηδενικής Λύσης.
- **Σενάριο I - Προτεινόμενο Σενάριο:** Υλοποίηση όλων των Αξόνων Προτεραιότητας με **ικανοποίηση του συνόλου των Ειδικών Στόχων** αυτού. Η αξιολόγηση του προτεινόμενου σεναρίου και η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του περιγράφονται στην Ενότητα Δ.
- **Σενάριο II – 1η Εναλλακτική δυνατότητα/σενάριο:** Υλοποίηση συγκεκριμένων Αξόνων Προτεραιότητας ή/και συγκεκριμένων δράσεων με αλλαγή κατανομής της βαρύτητας των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος. Συγκεκριμένα, **ενισχύεται ο προϋπολογισμός των ΕΣii και ΕΣiii στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1, έναντι των ΕΣvii και ΕΣviii, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 3, ο οποίος και καταργείται.** Η μη υλοποίηση του ΑΠ3 θα έχει ως συνέπεια την μη συμβολή στην επίτευξη -μέσω του εν λόγω Προγράμματος- των στόχων περί μείωσης των συνολικών εθνικών εκπομπών των κυριότερων ρυπαντών, κυρίως λόγω της καθαρότερης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και της χρήσης οχημάτων νεότερης τεχνολογίας, της υλοποίησης βιώσιμων προς το περιβάλλον επενδύσεων στις μεταφορές, της ενίσχυσης των υποδομών και των υπηρεσιών «ενεργούς κινητικότητας» και διαμοιρασμού και στροφής προς την πράσινη ενέργεια.
- **Σενάριο III – 2η Εναλλακτική δυνατότητα/σενάριο:** Υλοποίηση συγκεκριμένων Αξόνων Προτεραιότητας ή/και συγκεκριμένων δράσεων με αλλαγή κατανομής της βαρύτητας των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος. Συγκεκριμένα, **ενισχύεται ο προϋπολογισμός των ΕΣiv και ΕΣvi στο**

πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας 2 και 6 αντίστοιχα, έναντι του ΕΣΙ, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1. Λόγω της μείωσης των δράσεων/παρεμβάσεων του ΕΣΙ του ΑΠ1 υπονομεύεται σημαντικά η συμβολή του Προγράμματος στην ικανοποίηση των απαιτήσεων της χώρας αναφορικά με την βελτίωση των ενεργειακών απαιτήσεων στον τομέα των κτιρίων και της ενεργειακής αποδοτικότητας, την μείωση της καταναλισκόμενης ενέργειας, όσο και στην αύξηση της χρήσης ενέργειας από ΑΠΕ με άμεσο αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών αέριων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου.

Δ. Αξιολόγηση του Προτεινόμενου Σεναρίου Ι και Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Το Προτεινόμενο Σενάριο Ι εστιάζει στο σύνολο των Ειδικών Στόχων, όπως περιγράφονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 4 της παρούσας ΣΜΠΕ (σελ. 100-113) και στην Ενότητα Β της εισήγησης και υλοποιείται με αυστηρή οργάνωση δράσεων που συμβαδίζουν με τους αναπτυξιακούς στόχους του χώρας.

Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» της περιόδου 2021-2027, όπως έχει ήδη αναφερθεί, σχεδιάζεται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση «μιας πιο πράσινης Ευρώπης με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και μπλε επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας». Παράλληλα, με τις κατάλληλες συνέργειες, το Πρόγραμμα δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

Μάλιστα, το προτεινόμενο Πρόγραμμα παρουσιάζει περισσότερα *περιβαλλοντικά οφέλη*, εφόσον εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στα εξής:

- στην προστασία και διατήρηση των περιοχών με υψηλή οικολογική αξία,
- στην προστασία της βιοποικιλότητας και στην ανάσχεση της απώλειάς της,
- στην προστασία του τοπίου και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών,
- στην προστασία του εδάφους και των εδαφικών πόρων,
- στην προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδατικών πόρων,
- στην μείωση των εκπομπών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και κατ' επέκταση στην κλιματική αλλαγή,
- στην αειφόρο διαχείριση των πόρων,
- στην αειφόρο διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων και
- στην ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας.
- στην αύξηση της χρήσης συστημάτων βιώσιμης αστικής κινητικότητας και των μέσων μαζικής μεταφοράς,
- στην σταδιακή προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή,
- στη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, των κινδύνων και των καταστροφών από φυσικές ή απρόβλεπτες αιτίες στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και βελτίωση ποιοτικά και ποσοτικά της άμεσης ανταπόκρισης στη διαχείριση κινδύνων,
- στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και την αστική αναζωογόνηση.

Επιπλέον η υλοποίηση του Προγράμματος, σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, αναμένεται να επηρεάσει θετικά την προστασία του πληθυσμού, την κοινωνική συνοχή και την ανθρώπινη υγεία, θα προσφέρει θέσεις εργασίας

και θα συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των περιοχών ανάπτυξης των δράσεων έχοντας θετικές επιπτώσεις και συνεισφέροντας στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Συνεπώς, η παραίτηση από τους πόρους αυτούς μεταφράζεται στην πράξη, πέραν της αναπτυξιακής υστέρησης, σε καθήλωση της ευημερίας στα σημερινά επίπεδα και παραίτηση από τις ευκαιρίες βελτίωσής της.

Ως συμπέρασμα όλων των προαναφερθέντων, η υιοθετούμενη στρατηγική (Σενάριο Ι) προβλέπει μια περισσότερο ισόρροπη κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων του Προγράμματος μεταξύ των Αξόνων Προτεραιότητας και των Ειδικών Στόχων, σε σχέση με τα λοιπά εξεταζόμενα εναλλακτικά σενάρια.

Με την υλοποίηση της υιοθετούμενης στρατηγικής αναμένονται **σημαντικές ωφέλειες σε όρους περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης**. Έτσι, η επιρροή του σεναρίου της υιοθετούμενης στρατηγικής κρίνεται ως **ιδιαίτερα θετική και ευνοϊκή για την βιώσιμη ανάπτυξη, προστασία και διαχείριση των περιβαλλοντικών πόρων της χώρας**.

Αναλυτικά στο Κεφάλαιο 7 της ΣΜΠΕ (σελ. 240-349) προσδιορίζονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι δυνητικές σημαντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» του ΥΠΕΝ και περιγράφονται οι προτάσεις, κατευθύνσεις και τα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται συγκεντρωτικά η συνολική εκτίμηση της κάθε περιβαλλοντικής παραμέτρου σε σχέση με τις δράσεις που αξιολογήθηκαν για κάθε Άξονα Προτεραιότητας, σύμφωνα με το προτεινόμενο Σενάριο Ι.

	Χαρακτηρισμός επιπτώσεων								
	Είδος	Ένταση	Χρονικός ορίζοντας			Διάρκεια επίπτωσης		Μηχανισμός εμφάνισης	
			Βραχυπρόθεσμος	Μεσοπρόθεσμος	Μακροπρόθεσμος	Προσωρινή	Μόνιμη	Πρωτογενής	Δευτερογενής
Άξονας Προτεραιότητας 1: «Ενεργειακή Απόδοση - Προώθηση ΑΠΕ - Ενεργειακές Υποδομές»									
Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα	Αρνητική/Θετική	-/+		x			x	x	
Ατμόσφαιρα	Θετική	+++			x		x	x	
Κλίμα & Κλιματική αλλαγή	Θετική	+++			x		x	x	
Ακουστικό περιβάλλον - Θόρυβος	Ουδέτερη	0							
Υδάτινοι Πόροι	Ουδέτερη	0							
Έδαφος	Θετική	+			x		x	x	
Τοπίο	Αρνητική/Θετική	-(α)/+			x		x	x	
Πληθυσμός / Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Θετική	+++			x		x	x	
Ανθρώπινη Υγεία	Θετική	++			x		x	x	
Χρήσεις γης - Περιουσιακά στοιχεία	Αρνητική/Θετική αμελητέα	-/(α)		x			x	x	x
Πολιτιστική Κληρονομιά	Ουδέτερη	0							

	Χαρακτηρισμός επιπτώσεων								
	Είδος	Ένταση	Χρονικός ορίζοντας			Διάρκεια επίπτωσης		Μηχανισμός εμφάνισης	
			Βραχυπρόθεσμος	Μεσοπρόθεσμος	Μακροπρόθεσμος	Προσωρινή	Μόνιμη	Πρωτογενής	Δευτερογενής

Άξονας Προτεραιότητας 2: «Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή»

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα	Θετική	++			x		x		x
Ατμόσφαιρα	Θετική	++		x			x	x	
Κλίμα & Κλιματική αλλαγή	Θετική	+++			x		x	x	x
Ακουστικό περιβάλλον - Θόρυβος	Ουδέτερη	0							
Υδάτινοι Πόροι	Θετική	+++			x		x	x	
Έδαφος	Θετική	+++		x		x		x	
Τοπία	Θετική	+		x			x	x	
Πληθυσμός / Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Θετική	+++			x		x		x
Ανθρώπινη Υγεία	Θετική	+	x			x			x
Χρήσεις γης - Περιουσιακά στοιχεία	Θετική	+			x		x		x
Πολιτιστική Κληρονομιά	Θετική	+		x		x			x

	Χαρακτηρισμός επιπτώσεων								
	Είδος	Ένταση	Χρονικός ορίζοντας			Διάρκεια επίπτωσης		Μηχανισμός εμφάνισης	
			Βραχυπρόθεσμος	Μεσοπρόθεσμος	Μακροπρόθεσμος	Προσωρινή	Μόνιμη	Πρωτογενής	Δευτερογενής

Άξονας Προτεραιότητας 3: «Αστική Αναζωογόνηση»

Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα	Ουδέτερη	0							
Ατμόσφαιρα	Θετική	++		x			x		x
Κλίμα & Κλιματική αλλαγή	Θετική	++		x			x		x
Ακουστικό περιβάλλον - Θόρυβος	Θετική	++		x			x	x	
Υδάτινοι Πόροι	Θετική	++			x		x		x
Έδαφος	Θετική	++		x			x	x	
Τοπία	Θετική	++		x			x	x	
Πληθυσμός / Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Θετική	++			x		x		x
Ανθρώπινη Υγεία	Θετική	++			x		x		x
Χρήσεις γης - Περιουσιακά στοιχεία	Θετική	++			x		x		x
Πολιτιστική Κληρονομιά	Θετική	++		x			x	x	

	Χαρακτηρισμός επιπτώσεων								
	Είδος	Ένταση	Χρονικός ορίζοντας			Διάρκεια επίπτωσης		Μηχανισμός εμφάνισης	
			Βραχυπρόθεσμος	Μεσοπρόθεσμος	Μακροπρόθεσμος	Προσωρινή	Μόνιμη	Πρωτογενής	Δευτερογενής
Άξονας Προτεραιότητας 4: «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων - Μετάβαση στη Κυκλική Οικονομία»									
Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα	Θετική αμελητέα	+(α)			x		x		x
Ατμόσφαιρα	Αρνητική αμελητέα / Θετική	-(α)/+			x		x		x
Κλίμα & Κλιματική αλλαγή	Θετική	+			x		x	x	
Ακουστικό περιβάλλον - Θόρυβος	Ουδέτερη	0							
Υδάτινοι Πόροι	Θετική	+			x		x		x
Έδαφος	Θετική	+++		x			x	x	
Τοπίο	Ουδέτερη	0							
Πληθυσμός / Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Θετική	++			x		x	x	
Ανθρώπινη Υγεία	Θετική	++			x		x	x	
Χρήσεις γης - Περιουσιακά στοιχεία	Ουδέτερη	0							
Πολιτιστική Κληρονομιά	Ουδέτερη	0							

	Χαρακτηρισμός επιπτώσεων								
	Είδος	Ένταση	Χρονικός ορίζοντας			Διάρκεια επίπτωσης		Μηχανισμός εμφάνισης	
			Βραχυπρόθεσμος	Μεσοπρόθεσμος	Μακροπρόθεσμος	Προσωρινή	Μόνιμη	Πρωτογενής	Δευτερογενής
Άξονας Προτεραιότητας 5: «Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων»									
Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα	Θετική αμελητέα	+(α)			x		x		x
Ατμόσφαιρα	Ουδέτερη	0							
Κλίμα & Κλιματική αλλαγή	Θετική	+		x			x		x
Ακουστικό περιβάλλον - Θόρυβος	Ουδέτερη	0							
Υδάτινοι Πόροι	Θετική	+++			x		x	x	
Έδαφος	Θετική	+++	x		x		x		x
Τοπίο	Ουδέτερη	0							
Πληθυσμός / Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Θετική	+++		x			x	x	
Ανθρώπινη Υγεία	Θετική	++		x			x	x	
Χρήσεις γης - Περιουσιακά στοιχεία	Θετική αμελητέα	+(α)		x			x		x
Πολιτιστική Κληρονομιά	Ουδέτερη	0							

	Χαρακτηρισμός επιπτώσεων								
	Είδος	Ένταση	Χρονικός ορίζοντας			Διάρκεια επίπτωσης		Μηχανισμός εμφάνισης	
			Βραχυπρόθεσμος	Μεσοπρόθεσμος	Μακροπρόθεσμος	Προσωρινή	Μόνιμη	Πρωτογενής	Δευτερογενής
Άξονας Προτεραιότητας 6: «Προστασία της Βιοποικιλότητας»									
Βιοποικιλότητα - Χλωρίδα - Πανίδα	Θετική	+++			x		x	x	
Ατμόσφαιρα	Ουδέτερη	0							
Κλίμα & Κλιματική αλλαγή	Θετική	+++			x		x		x
Ακουστικό περιβάλλον - Θόρυβος	Ουδέτερη	0							
Υδάτινοι Πόροι	Θετική	++			x		x		x
Έδαφος	Θετική	++		x			x		x
Τοπίο	Θετική	++			x		x		x
Πληθυσμός / Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον	Θετική	+++			x		x	x	
Ανθρώπινη Υγεία	Θετική	+			x		x		x
Χρήσεις γης - Περιουσιακά στοιχεία	Ουδέτερη	0							
Πολιτιστική Κληρονομιά	Θετική	+		x			x		x

Ε. Επιστημόνες Υπηρεσίας & Προτεινόμενοι Όροι

Κατόπιν μελέτης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» του ΥΠΕΝ επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

- Όλα τα νέα έργα ή δραστηριότητες που θα προκύψουν από την εφαρμογή των δράσεων του Προγράμματος θα πρέπει να έχουν πλήρη εναρμόνιση με όλα τα χωροταξικά και διαχειριστικά σχέδια, τόσο σε Εθνικό όσο και σε Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο, κάτι το οποίο φαίνεται πως ισχύει, καθώς σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ υπάρχει *συνέργεια* των δράσεων του Προγράμματος με όλα τα σχετικά σχέδια (Κεφ.7, σελ. 249-344), έτσι ώστε να αποφευχθούν αντιθέσεις και αντιφάσεις που θα οδηγήσουν σε εμπλοκή.
- Για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων, ανεξάρτητα από την έντασή τους, πρέπει να ακολουθούνται κατ' ελάχιστον οι *προτάσεις, κατευθύνσεις και τα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και αντιμετώπιση των σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον*, όπως περιγράφονται στο Κεφ. 7.4 της ΣΜΠΕ (σελ. 345-348) και αφορούν στα εξής:
 - ✓ Μέτρα για βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα
 - ✓ Μέτρα για την ατμόσφαιρα
 - ✓ Μέτρα για το κλίμα και την κλιματική αλλαγή
 - ✓ Μέτρα για το ακουστικό περιβάλλον – θόρυβο,
 - ✓ Μέτρα για τους υδάτινους πόρους
 - ✓ Μέτρα για την προστασία του εδάφους
 - ✓ Μέτρα για την προστασία του τοπίου

- ✓ Μέτρα για την προστασία του πληθυσμού και του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος
 - ✓ Μέτρα για την ανθρώπινη υγεία
 - ✓ Μέτρα για τις χρήσεις γης και τα περιουσιακά στοιχεία και
 - ✓ Μέτρα για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Σε ότι αφορά τυχόν έργα και δραστηριότητες που θα προκύψουν με την υλοποίηση του Προγράμματος, τονίζεται ότι οι επιδράσεις τους θα πρέπει να εξεταστούν **λεπτομερώς** κατά τη φάση της περιβαλλοντικής τους αδειοδότησης, με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα εκπονηθεί για το καθένα. Στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να προτείνονται μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων που θα εκτιμηθούν, καθώς στη φάση αυτή θα υπάρχει σαφέστερη πληροφορία για το σχεδιασμό των έργων.
- Να εφαρμοστεί και να τηρηθεί το προβλεπόμενο **Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης** τόσο κατά τη φάση κατασκευής των έργων όσο και κατά τη φάση λειτουργίας αυτών, προκειμένου να προσδιοριστούν εγκαίρως πιθανές απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να μπορούν να ληφθούν τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα, σύμφωνα με τους προτεινόμενους δείκτες παρακολούθησης, όπως αυτοί αναφέρονται στη ΣΜΠΕ και αφορούν κατ' ελάχιστο στις εξής παραμέτρους: α) Βιοποικιλότητα, Χλωρίδα και Πανίδα, β) Ατμόσφαιρα, γ) Κλίμα και Κλιματική Αλλαγή, δ) Ακουστικό Περιβάλλον – Θόρυβος, ε) Υδατικοί Πόροι, στ) Ανθρώπινη υγεία, ζ) Χρήσεις γης και περιουσιακά στοιχεία, η) Έδαφος.
- Το παραπάνω Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης θα πρέπει, για τα νέα έργα ή δραστηριότητες που θα υλοποιηθούν, **να εξειδικεύεται περαιτέρω κατά τη φάση σύνταξης των ΜΠΕ**, λαμβάνοντας υπόψη κάθε φορά τη φύση και τις ιδιαιτερότητες τόσο του έργου όσο και της περιοχής εφαρμογής.
- Για τα έργα και τις δραστηριότητες που χωροθετούνται εντός των ορίων προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 είναι δεδομένο ότι θα πρέπει **να εκπονείται Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης** σύμφωνα με το Ν. 4014/2011 και τις προδιαγραφές της Υ.Α. 170225/2014 (Α' Κατηγορία) ή της Υ.Α. 52983/1952/2013 (Β' Κατηγορία), η οποία θα εστιάζει στις επιπτώσεις, στα είδη και τα ενδιαιτήματα σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής.
- Να ληφθεί υπόψη, στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και κατ' επέκταση στην παρούσα ΣΜΠΕ, η **δημιουργία των νέων Παραρτημάτων των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών**, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/30858/1148 Απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ 1877/Β'/15.04.2022) και να δοθεί **προτεραιότητα σε έργα και δράσεις τα οποία αφορούν τις Προστατευόμενες Περιοχές των Παραρτημάτων αυτών**.
- Τέλος, τονίζουμε πως θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προκειμένου **να θεσμοθετηθεί ενιαίο και αυτοτελές Υδατικό Διαμέρισμα Ιονίων Νήσων**, όπως άλλωστε συμβαίνει με την Κρήτη και τα Νησιά του Αιγαίου, προκειμένου να αντιμετωπιστούν σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στα Ιόνια Νησιά. **Με τη θεσμοθέτηση ενός ενιαίου και αυτοτελούς Υδατικού Διαμερίσματος Ιονίων Νήσων, τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής και Κινδύνου Πλημμύρας, τα οποία θα είναι εξειδικευμένα για τα Ιόνια Νησιά, α) θα είναι σε θέση να εντοπίσουν και να διερευνήσουν πιο διεξοδικά τα υφιστάμενα προβλήματα, β) να προτείνουν λύσεις συμβατές με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες των Ιονίων Νήσων, και γ) να αποτελέσουν ένα ουσιαστικό αναπτυξιακό εργαλείο για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων τόσο όσον αφορά στην προτεραιότητα που θα πρέπει να δοθεί στα απαραίτητα έργα όσο και στην χρηματοδότηση των έργων αυτών από πόρους διαφόρων Τομεακών Προγραμμάτων, όπως του ΥΠΕΝ και του ΥΠΑΑΤ αλλά και του Περιφερειακού Προγράμματος Ιονίων Νήσων, τουλάχιστον σε επόμενη προγραμματική περίοδο, καθώς ένα τέτοιο εγχείρημα δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί**

άμεσα. Θεωρούμε, όμως ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί και να αναφερθεί στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και στην αντίστοιχη ΣΜΠΕ, η αναγκαιότητα αυτή ως μέτρο για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων στην ΠΠΝ και την διαχείριση πλημμυρικού κινδύνου.

Κατόπιν των ανωτέρω εισηγούμαστε θετικά επί της ΣΜΠΕ του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω επισημάνσεις.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΙΜΟΘΕΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ ΠΕ/Α'**

Ε.Δ.: